

AVRUPA BİRLİĞİNİN 2005/29/EC HAKSIZ TİCARİ UYGULAMALAR YÖNERGESİ

Çevirenler : Doç. Dr. İsmail KAYAR*
Arş. Gör. Özlem İLBASMIŞ*

84/450/EEC Konsey Yönergesi, Avrupa Parlamentosu ve Konseyin 97/7/EC, 98/27/EC ve 2002/65/EC Yönergelerini ve Avrupa Parlamentosu ve Konseyin 2006/2004 nolu Tüzüğüni değiştiren, iç pazarda işletme tüketicili ilişkilerine dair haksız ticari uygulamalar hakkında, 11 Mayıs 2005 tarihli, Avrupa Parlamentosu ve Konseyin 2005/29/EC Yönergesi¹
(Haksız Ticari Uygulamalar Yönergesi)

Avrupa Birliği Avrupa Parlamentosu ve Konseyi, Avrupa Topluluğunu kuran antlaşmayı ve özellikle 95. maddeyi, Komisyonun teklifini, Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesinin görüşünü göz önünde tutarak ve Antlaşmanın 251. maddesinde düzenlenen usule uygun hareket etmek suretiyle :

- 1) Antlaşmanın 153 (1) ve (3) (a) maddesi, Topluluğun, 95. maddeye uygun olarak benimseyeceği tedbirler sayesinde, tüketici korunmasını üst düzeyde sağlamasını öngörmektedir.
- 2) Antlaşmanın 14 (2) maddesine uygun olarak, iç pazar, hizmetlerin ve malların serbest dolaşımı ve yerleşme serbestisinin garanti edildiği dahili sınırların bulunmadığı bir alan ihtiva etmektedir. Dahili sınırların bulunmadığı alanda dürüst ticari uygulamaların gelişmesi, sınır ötesi faaliyetlerin gelişiminin yükselmesi açısından önemlidir.
- 3) Haksız ticari uygulamalarla ilgili üye devletlerin kanunları, rekabetin seziilebilir tahrifine ve iç pazarın düzgün işleyişine engel oluşturabilecek piyasa farklılıkları gösterebilir. Aldatıcı ve karşılaştırmalı reklam hakkında, 10 Eylül 1984 tarihli, 84/450/EEC Konsey Yönergesi, aldatıcı reklamlar hakkındaki mevzuatın uyumlaştırılması için asgari kriterler saptar, fakat üye devletleri, tüketiciler için daha geniş koruma sağlayan tedbirler bulundurması veya kabul etmesi konusunda engelleyemez. Sonuç olarak, üye devletlerin aldatıcı reklam hakkındaki hükümleri *belirgin bir şekilde* birbirinden ayrılır.

* Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı

** Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı

¹ Official Journal of the European Union. 11.6.2005. L 149/22-39.

- 4) Bu farklar, tüketicilerin ekonomik menfaatlerine zarar veren haksız ticari uygulamalara hangi ulusal hukuk kurallarının uygulanacağı konusunda belirsizliğe sebep olur ve işletme ve tüketicileri etkileyen birçok engel yaratır. Bu engeller, işletmelerin iç pazar özgürlüklerini kullanmalarının maliyetini yükseltir, özellikle, işletmeler sınır ötesi pazarlama, reklam kampanyaları ve satış promosyonları ile meşgul olmak istediklerinde. Bu engeller, ayrıca, tüketicileri hakları konusunda belirsizliğe düşürür ve onların iç pazardaki güvenlerini azaltır.
- 5) Topluluk düzeyinde yeknesak kuralların yokluğu durumunda, sınırlar arasında hizmetlerin ve malların serbest dolaşımı veya yerleşme serbestisinin önündeki engeller, tanınmış kamu yararı amaçlarını korumaya çalıştıkları ve sözkonusu amaçlarla orantılı oldukları sürece, Avrupa Toplulukları Adalet Divanının içtihat hukuku ışığında, haklı çıkarılabilir. Topluluğun amaçları karşısında, Antlaşmanın hükümlerinde ve dolaşım özgürlüğü ile ilgili ikincil Topluluk hukukunda düzenlendiği gibi ve ticari tebliğlerle ilgili Komisyon'un politikasına uygun olarak, Komisyon'un "The follow-up to the Green Paper on Commercial Communications in the Internal Market" başlıklı tebliğinde işaret edildiği gibi, sözkonusu engeller kaldırılmalı. Bu engeller yalnızca, tüketicinin yüksek seviyede korunmasını sağlayan Topluluk düzeyinde yeknesak kurallar oluşturulması ve belirli hukuki kavramların, iç pazarın tam (*doğru*) işlenmesi için gereken kapsamda ve hukuki belirlilik ihtiyacını sağlamak amacıyla, topluluk düzeyinde açıklanması yoluyla kaldırılabilir.
- 6) Bu direktif, böylece, üye devletlerin, tüketicilerin ekonomik menfaatlerine doğrudan zarar veren ve böylece dolaylı olarak meşru rakiplerin ekonomik menfaatlerini zedeleyen, haksız reklamı da içeren haksız ticari uygulamalarla ilgili, mevzuatlarını yaklaştırmaktadır. Ölçülülük ilkesine göre, bu yönerge tüketicileri, bu tür haksız ticari uygulamaların sonuçlarından, bu sonuçlar önemli olduğunda, korur, fakat bazı durumlarda tüketiciler üzerindeki etkinin ihmal edilebilir olduğunu (*önemsiz olduğunu*) kabul eder. Bu yönerge, sadece rakiplerin ekonomik menfaatlerini zedeleyen veya taccirler arasındaki bir sözleşmeye ilişkin haksız ticari uygulamalarla ilgili ulusal kanunları ne tasdik eder, ne de değiştirir; "yetki ikamesi ilkesini" göz önünde tutarak, Üye devletler, bu tür uygulamaları düzenleme yetkisine sahip olmaya devam edecekler, topluluk hukukuna uygun olarak, bunu yapmayı tercih etmişlerse. Bu yönerge, işletmeleri aldatan fakat tüketiciler için aldatıcı olmayan ve karşılaştırmalı reklam üzerine, reklamlar hakkında 84/450/EEC yönergesinin hükümlerini ne tasdik eder ne de değiştirir. Ek olarak, bu yönerge kanuna uygun ürün yerleştirme, marka farklılığı veya tüketicilerin ürünü anlama kabiliyetini meşru olarak etkileyebilen ve tüketicinin bilinçli bir karar alma kabiliyetini zayıflatmaksızın davranışını etkileyen teşvik teklifleri gibi, kabul edilmiş reklam ve pazarlama uygulamalarını etkilemez.

- 7) Bu yönerge, tüketicilerin ürünlerle ilgili akdi kararlarının etkilenmesi ile doğrudan ilgili ticari uygulamalara hitap eder. Yıllık raporlar ve müşterek reklam malzemeleri gibi, örnek olarak yatırımcıları hedef alan ticari bültenleri de içeren, esasen diğer amaçlar için yürütülen ticari uygulamalara hitap etmez. Üye devletler arasında büyük farklılık gösteren zevkler ve adaptlarla ilgili hukuki yükümlülüklerle hitap etmez. Örneğin sokaklardaki talepler gibi ticari uygulamalar üye devletlerde kültürel sebeplerle sakıncalı olabilir. Üye devletler, dolayısıyla, kendi sınırları içindeki ticari uygulamaları, Topluluk hukukuna uygun olarak, zevkler ve adaptlar nedeniyle, bu uygulamalar tüketicilerin seçme özgürlüğünü kısıtlamadığı durumlarda dahi, yasaklamaya devam etmeye ehil olmalıdırlar. Bu yönergenin uygulanmasında ilgili münferit vakıa bağlamında tüm açıklama (*hikaye, beyan*) alınmalı, özellikle genel koşulları.
- 8) Bu yönerge, tüketici ekonomik menfaatleri, işletme-tüketici ilişkilerine dair haksız ticari uygulamalardan, doğrudan, korur. Böylece, bu yönerge aynı zamanda, dolaylı olarak, hukuki işletmeleri, bu yönergedeki kurallara uygun oynamayan rakiplerinden korur ve bu yolla kendi düzenlediği sahalarda haklı rekabeti garanti eder. Öyle anlaşılıyor ki, tüketicilere zarar vermediği halde, rakiplere ve işletme müşterilerine zarar verebilen diğer ticari uygulamalar mevcuttur. Komisyon, bu yönergenin (*havalesinin*) dışında, haksız rekabet alanında, topluluk müdahalesinin gereğini dikkatlice incelemeli ve eğer gerekiyorsa, haksız rekabetin sözkonusu diğer görünümünü kapsayacak şekilde (*kapsamak için*) yasa tasarısı yapabilir.
- 9) Bu yönerge, haksız bir ticari uygulamayla zarar görenler tarafından açılan bireysel davalara hanel getirmez (*saklı tutar*). Bu yönerge ayrıca sözleşme hukuku, fikri mülkiyet hukuku, ürünlerin sağlık ve güvenlik yönleri, kuruluş ve izin rejimlerinin şartları hakkındaki topluluk hukukuyla uyumlu olan, şansa bağlı faaliyetlerle ve Topluluk rekabet kuralları ve bunları tamamlayan ulusal hükümleri de içeren Topluluk ve ulusal hukuk kurallarına hanel getirmez (*kuralları saklı tutar*). Öyleyse, Üye Devletler, kendi sınırları içinde, tacirlerin sözkonusu olduğu her yerde, tüketicilerin sağlık ve güvenliğinin korunması amacıyla, ticari uygulamalarla ilgili sınırlandırmaları ve yasakları koruyabilecek ve ortaya koyabilecekler, özellikle alkolle, tütünle veya ecza ile ilgili mali hizmetler ve taşınmaz mallar, karmaşıklıkları ve tabiatlarında varolan ciddi riskler nedeniyle tacirlere ilişkin olumlu yükümlülükleri içeren detaylı koşullara ihtiyaç duyarlar. Bu nedenle mali hizmetler ve taşınmaz mallar alanında, bu yönerge, üye devletlerin bu yönerge hükümlerini aşma hakkına, tüketicilerin ekonomik menfaatlerini korumak amacıyla, hanel getirmez. Bu yönerge kıymetli madenlerin saflık standartlarının belgelenmesi ve gösterilmesinin burada düzenlenmesine uygun değildir.

- 10) Bu yönerge ve mevcut Topluluk hukuku ilişkisinin uyumluluğunu sağlamak gereklidir, özellikle haksız ticari uygulamalar hakkındaki detaylı hükümlerin özel sektörlere uygulandığı yerde. Bu yönerge öyleyse mesafe sözleşmelerinde tüketicilerin korunması hakkında, 20 Mayıs 1997 tarihli, Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin, 97/7/EC yönergesi ve 84/450/EC yönergesini, tüketicilerin menfaatlerinin korunması için emirler üzerine, 19 Mayıs 1998 tarihi Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 98/27/EC yönergesi ve tüketici finansal servislerinin mesafe pazarlamaları hakkında, 23 Eylül 2002 tarihli, Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 2002/65/EC yönergesini değiştirir. Bu yönerge dolayısıyla, yalnızca bilgi ihtiyaçları ve bilginin tüketiciye sunumu yolunda kurallar gibi haksız ticari uygulamaların özel görünümelerini düzenleyen özel topluluk hukuku hükümleri olmadığında, uygulanır. Topluluk düzeyinde özel sektörel düzenleme olmadığında tüketiciler için koruma sağlar ve tacirleri ürünlerin doğası hakkında yanlış izlenim yaratmaktan men eder. Bu özellikle, belirli finansal servis ürünleri gibi tüketiciler için yüksek seviyede risk taşıyan karmaşık (*bileşik, kompleks*) ürünler için önemlidir. Bu yönerge, netice olarak, tüketicilerin ekonomik menfaatlerine zarar veren ticari uygulamalara uygulanabilen topluluk müktesebatını tamamlar.
- 11) Ulusal hükümlerin yakınlaşmasıyla elde edilen yüksek seviyeli yaklaşım doğrultusunda, bu yönerge, ortak bir tüketicinin yüksek seviyeli korunmasını meydana getirmektedir. Söz konusu yönerge, tüketicinin ekonomik davranışlarını gerçek anlamından saptıran haksız ticari faaliyetlere birtakım genel yasaklar getirmektedir. Aynı zamanda, topluluk düzeyinde düzenlenmemiş saldırgan ticari uygulamalarla ilgili kuralları da içermektedir.
- 12) Hukukların uyumlaştırılması tüketiciler ve üreticinin her ikisi açısından hukuki kesinliği oldukça arttıracaktır. Tüketici ve üreticinin her ikisi de, Avrupa Birliği çerçevesinde bütün haksız ticari faaliyetlerin düzenlendiği, açıkça tanımlanmış hukuki kavramlara dayanan düzenleyici tek bir yapıya itimat edebileceklerdir. Etkisi, tüketicinin ekonomik çıkarlarını zedeleyen haksız ticari faaliyetlere ilişkin kuralların eksikliklerinden kaynaklanan engelleri gidermek ve bu alanda piyasanın elde edilmesine imkan sağlamaktır.
- 13) Topluluğun iç piyasadaki engelleri kaldırmaya yönelik hedeflerine ulaşması için üye devletlerin birbirinden farklı genel hüküm ve hukuki ilkelerini yenileriyle değiştirmeleri yerinde olacaktır. Bu nedenle söz konusu yönergenin oluşturduğu tek ve genel yasak, tüketicilerin ekonomik çıkarlarını zedeleyen haksız ticari faaliyetleri kapsamaktadır. Söz konusu genel yasak, tüketicinin güvenliğini desteklemek için, bir tacir ve bir tüketici arasındaki sözleşmesel ilişki dışında oluşan haksız ticari faaliyetlere veya bir sözleşmenin uygulanması esnasında ve sonuçlanmasında eşit olarak uygulanmalıdır. Bu genel yasak, iki çeşit ticari faaliyetle ilgili kuralların ayrıntısına

girmiştir; şöyle ki bunlar en çok olan ortak yanıltıcı ticari faaliyetler ve saldırgan ticari faaliyetlerdir.

- 14) Tüketicinin bilgi edinmesini engelleyen, tüketiciyi aldatarak yanlış yönlendiren reklamcılık da dahil söz konusu yanıltıcı ticari faaliyetler caziptir. Üye devletlerin yanıltıcı reklam konusundaki hukuki düzenleme ve uygulamalarına uygun olarak yönerge, yanıltıcı uygulamaları yanıltıcı eylemler ve yanıltıcı ihmaller olarak sınıflandırmıştır. İhmallerle ilgili olarak yönerge, tüketicilerin yapmaya ihtiyaç duyduğu bilgi verici işgörmeli karar niteliği taşıyan sınırlı sayıda anahtar bilgiyi ortaya koymaktadır. Söz konusu bilginin bütün reklamların içerisinde açığa vurulması zorunlu olmayacak; fakat sadece yönergede açıkça tanımlanmış bir kavram olan tacirin satın almaya yönelik davetinde yer alacaktır. Yönergede benimsenen yaklaşım tarzı, üye devletlerin, muayyen ürünlerin temel karakteristik özelliklerini ve benzer hususları iç hukuklarında ayrı ayrı göstermelerini engellemektedir. Örneğin bir satın alma davetindeki elektrikli ürünlerde veya bir koleksiyoncu parçasında esaslı olabilecek ihmallerde olduğu gibi. Yönergenin amacı, ürünün ticari kaynağı gibi hususlarda, tüketicinin diğer ürünlerle karıştıracığı kadar birbirine benzeme durumunda, ürünlerin reklamını yasaklayarak tüketici tercihini azaltmak değildir. Yönerge, ticari faaliyet alanında tüketicilerin korunmasına ilişkin birçok düzenlemedeki seçme hakları arasında üye devletlerin tercihini açıkça ortaya koyan topluluk hukukunun varlığına peşin hükümlü olmamalıdır. Bu hususta yönergede, 2002/58/AT sayılı yönergenin onüçüncü maddesinin üçüncü fıkrasındaki ve elektronik haberleşme sektöründeki gizliliğin korunması ve kişiye ait bilgiyi işlemeye ilişkin 12 Temmuz 2002 tarihli konseydeki haksız hükümler yer almamalıdır.
- 15) Topluluk hukukunun ticari haberleşme, reklamcılık ve satıcılığa duyulan gereksinimlere ilişkin olarak oluşturduğu bilgi, yönergenin maddi temeli kabul edilmektedir. Üye devletler, topluluk hukuku belgelerinde izin verilen hususlarda, sözleşme hukuku ve sözleşme hukukunun sonuçlarına ilişkin ihtiyaç duyulan bilgiyi tutabilecek veya ekleyebileceklerdir. İhtiyaç duyulan bu tarz bilgiler Ek II içinde ayrıntılı olmayan bir listede yer almaktadır.

Yönerge tarafından tanıtilen ve sadece topluluk hukukunda talep edilen bilgi, 7 (5) maddesinin amacının materyali olarak değerlendirilir. Üye devletler, topluluk hukukunda belirlenenden daha fazla veya daha az bilgi ihtiyacı öne sürdüğünde, bu ekstra bilgi bu yönerge açısından yanıltıcı ihmal oluşturmayacaktır. Aksine üye devletler, topluluk hukukundaki en alt seviyeli maddelerinde yasaklanmadığında, tüketicinin sözleşmeden doğan haklarının yüksek seviyeli korunmasını sağlamak için daha zorlu hükümler öne sürecek veya muhafaza edebileceklerdir.

- 1) Saldırgan ticari faaliyetlerle ilgili hükümler, tüketicinin seçim özgürlüğünü önemli ölçüde bozan uygulamaları kapsamaktadır. Bunlar, fiziksel güç

kullanarak zorlamayı ve yasaya aykırı nüfuz kullanmayı içeren rahatsız edici faaliyetlerdir.

- 2) Her koşulda haksız olan sözkonusu ticari faaliyetleri, hukuki kesinliği sağlamak için tanımlamak arzu edilen ve istenendir. Bu nedenle EK I bu tarz faaliyetlerin tümünün bir listesini içermektedir. Sözkonusu ticari faaliyetler sadece madde 5'ten 9'a kadar olan hükümlerin karşısında haksız sayılacak olanlardır. Bu liste, yönergenin gözden geçirilip düzeltilmesinde biraz değişikliğe uğramıştır.
- 3) Bütün tüketicileri haksız ticari faaliyetlere karşı korumak yerinde olacaktır; bununla birlikte Adalet Divanı 84/450/AET sayılı yönergenin kabulünden bu yana, reklamcılıkla ilgili davalara bakarken ve karar verirken hayali tipik bir tüketicinin üzerindeki etkiyi değerlendirmeyi gerekli görmüştür. Burada yer alan korumanın etkin olarak uygulanmasına imkan vermek için, orantılılık ilkesi doğrultusunda yönerge, Divan'ın yorumladığı gibi, makul ölçüde bilgili, araştırmacı ve tedbirli, sosyal ve kültürel faktörleri dikkate alan ortalama bir tüketiciyi kriter almıştır. Fakat aynı zamanda yönerge, özellikleri nedeniyle haksız ticari faaliyetlerden kolayca zarar gören tüketicilerin istismarını önlemeyi amaç edinmiş hükümleri de içermektedir. Ticari bir faaliyet, çocuklarda olduğu gibi tüketicilerin özel olarak belirli bir kesimini hedeflediğinde, sözkonusu faaliyetlerin etkisinin o grup üyelerinin bakış açısına göre tayin edilmesi istenilen ve makbul olandır. Bu nedenle çocuklara yönelen reklamcılığa ilişkin açık bir yasak koymasızın, onları her duruma ilişkin bir hükmün olduğu uygulama listesi içine almak, alışverişte direkt uyarılardan kurtaracaktır. Ortalama tüketici testi istatistiğe dayanan bir test değildir. Ulusal mahkemeler ve otoriteler bir davadaki ortalama tüketicinin tipik etkisini belirtmek için, Adalet Divanı'nın içtihat hukukunu dikkate alarak, yargılamada kendi öncelik haklarını kullanacaklardır.
- 4) Yaş, fiziksel ve ruhsal hastalık veya her şeye inanma gibi belirgin nedenler tüketicilerin kolayca etkilenmesine neden olmakta veya sadece sözkonusu tüketicilerin ekonomik davranışlarını tacirin bir şekilde gerçek anlamından saptırabilme olasılığının temelini teşkil etmektedir. O grubun üyelerinin ortalama bakış açısından hareket etmek suretiyle, onların yeterli bir şekilde korunmalarını sağlamak yerinde olacaktır.
- 5) Tacirlerin, Yönerge'nin ilkelerini, spesifik ekonomik alanlara uygulamalarını sağlamak için, yasal düzenlemelere bir rol vermek yerinde olacaktır. Tacirlerin davranışlarını düzenleyen spesifik emredici düzenlemelerin olduğu sektörlerde, bunlar aynı zamanda o sektördeki profesyonel gayretlere duyulan ihtiyaca delil teşkil edecektir. Haksız ticari faaliyetleri engelleyen iç hukukta veya topluluk düzeyinde uygulanan kontrol, idari veya yargısal yollara başvuru ihtiyacından uzak durmayı sağlayabileceği için teşvik edilmelidir. Tüketicinin yüksek seviyeli korunması amacının arkasından

gidilirken, yasal düzenlemenin tasarlanmasında bilgilendirilmeli ve işin içine alınması gerekenler tüketici organizasyonlarıdır.

- 6) Bu konuda iç hukukta meşru bir çıkara sahip olmaları dolayısıyla dikkate alınan gerçek kişi ve organizasyonlar, uyumsuzlukları karara bağlamak veya dava işlemleri ödeneklerini kabul etmekle yetkili olan bir mahkeme veya idari bir otoritenin her ikisinden önce, sözkonusu faaliyetlere karşı yasal yargılamayı başlatan hukuki yaptırımlara sahip olmak zorundadır. İç hukukta ispat külfeti belirlenirken, tacirlerin ileri sürdükleri gerçeğe dayanan iddialarını ortaya çıkaran delilleri istemek için mahkemelere ve idari otoritelere yetki verilmesi yerinde olacaktır.
- 7) Üye devletlerin Yönerge hükümlerinin ihlaline ilişkin yaptırımları oluşturmaları gerekli, bu yaptırımların yerine getirilmesini sağlamaları ise zorunludur. Yaptırımlar etkili, orantılı ve caydırıcı olmalıdır.
- 8) Haksız ticari faaliyetlere ilişkin olarak iç hukuklar tarafından ifade edilen iç piyasanın işleyişindeki engelleri ortadan kaldırmak ve aynı faaliyetlere ilişkin olarak üye devletlerce kanun, hukuki düzenleme ve idari düzenlemelerle tüketicinin yüksek seviyeli korunmasını sağlamak olarak adlandırılan Yönerge'nin amaçları, üye devletlerce yeterli ölçüde elde edilememiştir. Bu nedenle Antlaşma'nın 5. maddesinde düzenlenen bağlılık ilkesi doğrultusunda Topluluk tarafından kabul edilen ölçülerle sözkonusu korumaya Topluluk seviyesinde daha iyi ulaşılabilecektir. Maddede düzenlenen orantılılık ilkesi doğrultusunda Yönerge, iç piyasa engellerini ortadan kaldırmak ve yüksek seviyeli ortak bir tüketicinin korunmasını elde etmek için neyin gerekli olduğunun ötesine gitmemektedir.
- 9) İç piyasadaki engellere hitap edildiğini ve tüketicinin yüksek seviyeli korunmasının elde edildiğini garanti etmek için Yönerge'nin yeniden incelenmesi yerinde olacaktır. Yönerge'yi değiştirmek için madde 3 (5)'te yer alan sınırlı bir genişletmeyi ve/veya tüketicinin yüksek seviyeli korunmasını elde etme doğrultusunda Komisyon Tüketici Politika Stratejisi taahhütlerini yansıtan diğer tüketiciyi koruma yasalarına ilişkin değişiklikleri içeren bir komisyon teklifi yeniden incelemeye yol gösterebilecektir.
- 10) Yönerge, Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı'nda özel olarak tanınan ilkelere yerine getirmekte ve temel haklara saygı duymaktadır.

Bölüm 1**GENEL HÜKÜMLER****Madde 1 : Amaç**

Bu yönergenin amacı, iç pazarın düzgün işleyişine yardım etmek ve tüketicilerin ekonomik menfaatlerini zedeleyen haksız ticari uygulamalar hakkında Üye Devletlerin kanunlarını, tüzüklerini ve idari hükümlerini yaklaştırarak yüksek seviyede bir tüketici korunmasını meydana getirmektir. (*başarmaktır.*)

Madde 2 : Tanımlar

Bu yönergenin amaçları doğrultusunda:

- a) "tüketici" bu yönergede düzenlenen ticari uygulamalarda, kendi ticaret, iş (*işletme*), zanaat veya mesleği dışındaki amaçlar doğrultusunda hareket eden herhangi gerçek kişi demektir (*anlamına gelir*);
- b) "tacir" bu yönergede düzenlenen ticari uygulamalarda, kendi ticaret, iş (*işletme*), zanaat veya mesleği ile ilgili amaçlar doğrultusunda hareket eden herhangi gerçek veya tüzel kişi ve tacirin adına veya hesabına (*yerine*) hareket eden herhangi biri demektir;
- c) "ürün" taşınmaz mal, haklar ve borçları içeren herhangi mal ve hizmet demektir;
- d) "işletme-tüketici ilişkilerine dair ticari uygulamalar" (aşağıda ticari uygulamalar olarak da atıfta bulunulan (belirtilen)), tacir tarafından, bu ürünün tüketicilere promosyonu, satışı, veya sağlanması ile doğrudan ilgili, herhangi fiil, ihmal, davranış modeli veya temsil, reklam ve pazarlamayı içeren ticari iletişim demektir;
- e) "tüketicilerin iktisadi davranışının maddi olarak tahrifi" bir ticari uygulamanın, tüketicinin bilinçli (*bilgili*) bir karar verme yeteneğini belirgin bir şekilde zayıflatmak için kullanılması, bu suretle tüketicinin aksi halde almayacağı akdi bir karar almasına sebep olmak demektir;
- f) "davranış modelleri (*kuralları*)" Üye Devletlerin kanunu, tüzüğü veya idari hükümleri tarafından düzenlenmeyen, bir veya daha fazla belirli ticari uygulamalar veya iş sektörleri ile ilgili kurallar tarafından bağlı olmayı üstlenen tacirlerin davranışlarını tanımlayan bir anlaşma veya kurallar grubu demektir;
- g) "kanun (*kural*) sahibi" bir davranış kuralın düzenlenmesi ve tashihi ve/veya bununla bağlı olmayı üstlenenlerin bu kuralla uyumunu izlemek ile sorumlu olan, bir tacir veya tacir grubunu içeren, herhangi şey (*mevcudiyet, varlık*) demektir;
- h) "mesleki gayret (*özen*)" dürüst pazar uygulaması ve/veya tacirlerin faaliyet alanındaki genel iyiniyet prensibine uygun olarak, bir tacirin tüketicilere karşı göstermesi haklı olarak beklenebilen özel yetenek ve ihtimam standardı demektir;

- i) “Alıma davet” ürünün özelliklerini ve fiyatını, ticari iletişim tarafından kullanılan vasıtalara uygun bir yolla gösteren ve bu suretle tüketicinin bir alım yapmasını mümkün kılan bir ticari iletişim demektir;
- j) “kanunsuz tesir” baskı uygulamak amacıyla tüketiciyle ilgili bir yetki durumunun, fiziksel güç bile kullanılmaksızın veya kullanılacağı şeklinde tehdit edilmeksizin, tüketicinin bilgili (*bilinçli*) bir karar alma yeteneğini önemli ölçüde sınırlayacak şekilde, istismar edilmesi demektir;
- k) “adi karar” satın almanın, ödemenin bütün halinde veya parça parça, bir ürünün elde bulundurulması veya elden çıkarılması veya ürünle ilgili akdi bir hakkın kullanılmasının olup olmadığı (*meydana gelip gelmediği*), nasıl ve hangi şartlarla olduğu, tüketicinin hareket edeceği veya hareket etmekten kaçınıp kaçınmayacağı ile ilgili tüketici tarafından alınan herhangi karar demektir;
- l) “düzenlenmiş meslek (*işkolu*)” kazanılması, devam edilmesi veya devam etme usullerinden biri kanunlara, tüzüklere veya idari hükümlere uygun şekilde, doğrudan veya dolaylı olarak, özel mesleki meziyetlere sahip olunması şartına bağlı olan mesleki bir faaliyet veya bir grup mesleki faaliyetler demektir;

Madde 3 : Kapsam

1. Bu yönerge, 5. maddede vazedildiği gibi, bir ürünle ilgili ticari bir sözleşmeden önce, sözleşme sırasında ve sözleşmeden sonra, işletme tüketici ilişkilerine dair haksız ticari uygulamalara uygulanır.
2. Bu yönerge, özellikle, bir sözleşmenin geçerliliği, kurulması veya etkisi hakkındaki kuralları, sözleşme hukukunu saklı tutar.
3. Bu yönerge, ürünlerin sağlık ve güvenlik yönleri ile ilgili Topluluk kurallarını veya ulusal kuralları saklı tutar.
4. Bu yönergenin hükümleri ile haksız ticari uygulamaların özel görünümlelerini düzenleyen diğer Topluluk kuralları arasında çatışma olduğu durumlarda, ikinci üstün gelir ve sözkonusu özel görünümlere uygulanır.
5. 12 Haziran 2007’ den itibaren 6 yıllık bir dönem için, Üye Devletler, bu yönerge ile yaklaştırılmış (*yakınlaştırılmış*) alanlarda, bu yönergeden daha kısıtlayıcı olan veya daha sıkı kurallar koyan ve en az uyumlaştırma maddeleri içeren yönergeleri uygulayan ulusal hükümleri uygulamaya devam edebilecekler. Bu tedbirler, tüketicilerin haksız ticari uygulamalar karşısında yeterli olarak korunmasını temin edecek şekilde esaslı olmalı ve bu amacın elde edilmesiyle orantılı olmalıdır. Madde 18’de atıf yapılan yenden gözden geçirme, gerekli görülürse, bu derogasyonun ilaveten kısıtlı bir zaman için uzatılması doğrultusunda bir tasarı (*öneri*) içerebilir.
6. Üye Devletler, 5. maddeye dayanarak uygulanan herhangi ulusal hükümlerini gecikmeksizin Komisyon’a bildirir.

7. Bu yönerge, mahkemelerin yargı yetkisini belirleyen kuralları saklı tutar.
8. Bu yönerge, meslek sahibi olanlar tarafından dürüstlüğün yüksek standartlarını desteklemek (*yukarı kaldırmak*) amacıyla, Üye Devletlerin, Topluluk hukukuna uygun olarak, meslek sahibi olanlara dayatabileceği, kuruluş veya yetkilendirme usullerinin herhangi koşulları, ahlaki davranış kuralları (*modelleri*) veya 'düzenlenmiş meslekleri' kapsamına alan diğer özel kuralları saklı tutar.
9. Mali hizmetler ile ilgili olarak, 2002/65/EC yönergesinde belirtildiği gibi ve taşınmaz mallarla ilgili olarak, Üye Devletler, bu yönergenin yaklaştırdığı alanda, bu yönergeden daha katı veya daha sıkı kurallar koyan koşulları dayatabilir.
10. Bu yönerge, kıymetli madenlerin saflık standartlarının belgelenmesi ve gösterilmesi ile ilgili Üye Devletlerin kanunlarının, tüzüklerinin ve idari hükümlerinin uygulamasında, uygulanmaz.

Madde 4 : İç Pazar

Üye Devletler, bu yönerge tarafından yaklaştıırılmış alanların kapsamına giren sebeplerden, ne hizmet sağlama özgürlüğünü ne de malların serbest dolaşımını kısıtlayabilir.

Bölüm 2

HAKSIZ TİCARİ UYGULAMALAR

Madde 5 : Haksız ticari uygulamaların yasaklanması

1. Haksız ticari uygulamalar yasaklanır.
2. Bir ticari uygulama haksız adledilir, eğer:
  - a) uygulama mesleki gayret (özen)'in gereklerine aykırı ise, ve
  - b) o uygulama, ulaştığı veya muhatap olduğu ortalama tüketicinin veya ticari uygulama belirli bir grup tüketiciciye yöneltildiğinde grubun ortalama üyesinin, ürün hususunda iktisadi davranışını maddeten bozuyorsa (*çarpıtıyorsa*) veya bozmaya meyilli ise.
3. Tacirin öngörebileceği akla uygun biçimde beklenebilen bir şekilde, zihni veya fiziksel zayıflıkları, yaşları veya saflıkları nedeniyle, uygulama veya temelindeki ürün tarafından özel olarak yanıtılmaları mümkün yalnızca açıkça tanınabilir bir grup tüketicinin iktisadi davranışını maddeten bozmaya meyilli ticari uygulamalar, o grubun ortalama üyesinin görüşü açısından değerlendirilmeli. Bu, mübalağalı veya kelimesi kelimesine ifade edilmemiş durumlar oluşturan yaygın ve meşru reklamcılık uygulamalarını saklı tutar.

4. Ticari uygulamalardan, özel olarak, madde 6 ve 7' de düzenlenen aldatıcı veya madde 8 ve 9'da düzenlenen saldırgan olanları haksızdır.
5. Her durumda haksız kabul edilebilecek ticari uygulamaların listesini Ek 1 ihtiva eder. Bütün üye devletlerde benzer münferit liste uygulanabilir ve bu liste yalnızca direktifin yeniden incelenmesiyle değiştirilebilir (*düzenlenebilir*).

Kısım 1

Aldatıcı Ticari Uygulamalar

Madde 6 : Aldatıcı Hareketler

1. Eğer bir ticari uygulama, yanlış bir bilgi ihtiva ediyor ve bu nedenle doğru değil veya herhangi bir şekilde ayrıntılı, kapsayıcı bir sunum ihtiva ediyorsa, ortalama bir tüketicuyu aldatıyor veya aldatmaya meyilli ise, bilgi fiili olarak (*olaylara dayalı olarak*) doğru dahi olsa, aşağıdaki unsurlardan bir veya daha fazlasıyla bağlantılı olarak, ve herhangi bir durumda aksi halde karar vermeyeceği akdi bir karar vermesini sağlıyor veya sağlamaya müsaitse aldatıcı adledilir:
  - a) Ürünün varlığı veya doğası;
  - b) Kullanışlılığı, getirileri, riskleri, uygulanışı, kompozisyonu, aksesuarları, satıştan sonraki müşteri yardımı ve şikayetin ele alınması, üretim veya tedarik yöntemi ve tarihi, dağıtım, amaca uygunluk, kullanım, miktar, özellik, coğrafi veya ticari kaynağı (*doğuşu*) veya kullanımından elde edilmesi beklenen sonuçlar, veya ürün üzerinde yürütülen test veya kontrollerin sonuçları ve maddi vasıfları gibi ürünün temel özellikleri;
  - c) Tacirin taahhütlerinin kapsamı, ticari davranışın saiki ve satış yönteminin doğası, tacir veya ürünün doğrudan veya dolaylı desteği veya onayı ile bağlantılı olan herhangi bir durum (*ifade, rapor*) veya sembol;
  - d) Fiyat veya fiyatın hesaplanabildiği bir usul, veya belirli bir fiyat avantajının varlığı;
  - e) Bakım, parça, yerine koyma veya tamir ihtiyacı;
  - f) Tacirin veya temsilcisinin kimliği ve aktifi (*serveti, varlığı*), nitelikleri, durumu, onayı, ilişki veya bağlantısı ve endüstriyel, ticari veya fikri mülkiyet haklarına sahipliği veya ödülleri ve üstünlükleri;
  - g) Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin, 25 Mayıs 1999 tarihli, tüketici mallarının satışının belirli yönleri ve bağlantılı garantiler üzerine, 1999/44/EC yönergesinde düzenlenen ikame ettirme (*yerine koyma*) veya masrafını iade hakkı da dahil olmak üzere tüketici hakları veya tüketicinin karşılaşılabileceği riskler.

2. Bir ticari uygulama, fiili durumu içinde, tüm hal ve şartlarını hesaba kattığımızda, ortalama tüketicinin, aksi halde almayacağı akdi bir karar almasını sağlıyor veya sağlamaya meyilli ise ve aşağıdakileri içeriyorsa bu uygulama yine aldatıcı adledilir:

a) bir rakibin ürünleriyle, ticari markalarıyla, ticari isimleriyle veya diğer ayırt edici işaretleriyle iltibas (*karışıklık*) yaratan, karşılaştırmalı reklam da dahil olmak üzere, bir ürünün pazarlaması;

b) (i) taahhütün rızai olmadığına, fakat dönülmez (*kati, sert*) ve ispat edilmesi mümkün

olduğunda ve

c) (ii) Tacirin, bir ticari davranışında, kanunla bağlı olduğunu zımni olarak belirttiğinde, tacirin, davranış kurallarında bulunan, ve bağlanmayı üstlendiği (*borçlandığı*) taahhütlerle uyumsuzluğu.

Madde 7 : Aldatıcı İhtimaller

1. Bir ticari uygulama, fiili durumu içinde, tüm hal ve şartlarını ve haberleşme ortamının kısıtlamalarını hesaba kattığımızda, şartlara göre, ortalama tüketicinin bilinçli akdi bir karar alabilmesi için ihtiyacı olan esaslı bilgiyi atlıyorsa ve bu şekilde tüketicinin aksi halde almayacağı akdi bir karar almasına sebep oluyor veya olmaya müsait ise bu ticari uygulama aldatıcı addedilir.

2. 1. Fıkırdaki açıklanan hususlar dikkate alındığında, tacir, açık olmayan, makul olmayan, belirsiz (*muğlak*) veya zamansız hal ve hareket tarzıyla, söz konusu fıkrada atf yapılan esaslı bilgileri sakladığında veya sağladığında veya şartlardan açıkça anlaşılıyorsa ticari davranışının ticari amacını açıklayamadığında ve herhangi bir durumda bu durum, ortalama bir tüketicinin aksi halde almayacağı akdi bir karar almasını sağladığında veya sağlamaya meyilli olduğunda, bu durum dahi aldatıcı ihmal adledilir.

3. Çevre (*ortam*), ticari uygulamanın zaman ve mekan sınırlamaları yüklediğini ifade ettiğinde (*bildirdiğinde*), bilginin atlanıp atlanmadığına karar verirken, bu sınırlamalar ve tacir tarafından, başka şekillerde bilginin tüketici için hazır olması amacıyla, alınan önlemler (*tedbirler*) dikkate alınır.

4. Alıma davet durumunda, şartlardan açıkça anlaşılıyorsa, aşağıdaki bilgi esaslı addedilir:

a) Ortama ve ürüne uygun bir kapsamda (*mesafede, mertebede*), ürünün ana vasfı;

b) Tacirin coğrafi adresi ve kimliği, ticari unvanı gibi, ve uygulanabilir (*uygun*) olduğu durumda, kimin namına hareket ediyorsa o tacirin coğrafi adresi ve kimliği;

c) Vergileri içine alan fiyat, veya fiyatın baştan makul surette hesaplanamayacağı ürünün doğasından anlaşıldığında, fiyatın hesaplanması

usulü, bunun gibi, uygun (*uygulanabilir*) olduğunda, eklenen tüm nakliye (*navlun*) ücreti, dağıtım veya posta masrafı veya, bu masraflar önceden makul surette hesaplanmadığında, bu ilave masrafların ödenebileceği gerçeği;

d) Profesyonel dikkatin (*gayretin*) gereklerinden ayrılırlarsa, ödeme, dağıtım, performans ve şikayet ele alım (*elden geçirme*) politikası hakkında düzenlemeler;

e) Geri alma (*vazgeçme*) veya iptal etme hakkını içeren ürünler ve işlemler için, böyle bir hakkın mevcudiyeti.

5. Reklam veya pazarlamayı içeren ticari haberleşmeyle ilgili olarak topluluk hukuku tarafından saptanan bilgi ihtiyaçları (*gerekleri*), Ek II'nin ihtiva ettiği ayrıntılı olmayan liste, esaslı addedilir.

Kısım 2

Saldırgan Ticari Uygulamalar

Madde 8 : Saldırgan Ticari Uygulamalar

Bir ticari uygulama, fiili durumu içinde, tüm hal ve şartlarını hesaba kattığımızda, fiziksel güç kullanımını içeren tacizle, baskıyla, veya haksız ve kanunsuz tesirle, ortalama tüketicinin ürünle ilgili seçim veya davranış özgürlüğünü önemli şekilde bozuyor (*azaltıyor*) veya bozmaya (*azaltmaya*) meyilli ise ve bu şekilde kişinin aksi halde almayacağı akdi bir karar almasını sağlıyor veya sağlamaya meyilli ise, o ticari uygulama saldırıgan addedilir.

Madde 9 : Taciz, baskı ve haksız ve kanunsuz tesir kullanımı

Bir ticari uygulamanın, fiziksel güç kullanımını içeren taciz, baskı veya haksız ve kanunsuz tesir, kullanıp kullanmadığının belirlenmesinde aşağıdakiler dikkate alınır:

- Zamanlaması, yeri, doğası veya devamlılığı;
- Tehdit veya küfürlü dil veya davranış kullanımı;
- Tacirin, tüketicinin kararını bozacak ciddiyette (*önemde*) herhangi belirli (*özel*) bir talihsizliği (*kazayı, belayı*) veya durumu, tüketicinin ürünle ilgili kararını etkilemek amacıyla, farkında olarak (*bilerek*), kendi çıkarına kullanması (*istismar etmesi*);
- Tüketici, bir akdi sona erdirme veya başka bir ürün veya başka bir tacire geçme (*taciri seçme*) hakkı da dahil olmak üzere, akitteki haklarını kullanmak istediğinde, tacir tarafından yüklenen akit dışı herhangi ağır veya aşırı (*nispetsiz*) engeller;
- Yasal olarak yapılamayacak bir hareketin yapılması için herhangi bir tehdit.

Bölüm 3

Davranış Modelleri

Madde 10 : Davranış Modelleri

Üye devletler, kanun sahiplerinin haksız ticari uygulamalarını himaye edebilirler, bu direktif kontrolü ve eğer madde 11' de atıf yapılan adli ve idari yargılama usullerinin yanında ek olarak bu organlar önündeki yargılama varsa sözkonusu maddede atıf yapılan bu organlara şahıslar ve kuruluşlar tarafından yapılan başvuru-yu dışlamaz.

Madde 11' de de belirtildiği gibi, bu organlara başvuru, adli veya idari başvuru yolundan vazgeçildiği anlamına gelmez.

Bölüm 4: Son Hükümler

Madde 11 : Uygulama

1. Tüketicilerin yararına olarak, bu direktifin hükümleriyle uyumu sağlamalarına zorlamak amacıyla, üye devletler, haksız ticari uygulamalarla mücadele etmek için, uygun ve etkin vasıtanın (*aracın*) varlığını garanti etmelidir.

Bu vasıta (*araç*), haksız ticari uygulamalarla mücadelede ulusal hukuk tarafından meşru (*hukuki*) bir yarara sahip olduğu kabul edilmiş kişi veya kuruluşlara, rakipler de dahil olmak üzere,

(a) Bu haksız ticari uygulamalara karşı dava açmak ve/veya

(b) bu haksız ticari uygulamaları, şikayetler hakkında karar vermeye veya uygun hukuki muameleleri başlatmaya yetkili idari otoritenin önüne getirmek

hakkı tanıyan hukuki hükümleri içerir.

Bu imkanlardan hangisinin kullanılacağına ve mahkemeleri ve idari otoriteleri madde 10'da atıf yapılanlar da dahil olmak üzere, şikayetlerle ilgilenmek üzere kurulmuş diğer vasıtaya ilk başvuruyu sağlamak için yetki kılıp kılmamaya karar vermek, üye devletin inisiyatifindedir.

Bu imkanlar, etkilenen tüketicilerin, tacirin oturduğu üye devletin mi yoksa başka bir üye devletin mi sınırları içinde olduğuna bakılmaksızın uygulanır.

(a) Bu hukuki vasıtaların, aynı ekonomik sektörden bir grup tacire, ayrı ayrı mı yoksa beraber mi yöneltileceği ve

(b) ilgili yasa, hukuki ihtiyaçlarla uyumsuzluk doğurduğunda, bu imkanların bir kanun sahibine karşı yöneltilip yöneltilmeyeceği konusunda karar vermek üye devletin inisiyatifindedir.

2. 1. Fıkırada atıf yapılan hukuki hükümlerin ışığı altında, üye devletler, bu vasıtanın söz konusu tüm yararları özellikle de kamu yararını hesaba katması gerektiğini düşündüğü durumlarda, mahkemeleri veya idari otoriteleri yetkilendirerek onlara güç verirler (*ihsan ederler*) :

(a) haksız ticari uygulamaların durmasını emretmek veya haksız ticari uygulamaların durması emri için uygun hukuki yollar tesis etmek veya

(b) eğer haksız ticari uygulama henüz yürütülmemişse fakat yürütülmesi yakınsa, uygulamanın yasaklanmasını emretmek veya uygulamanın yasaklanması emri için uygun hukuki yollar tesis etmek şeklinde, hatta fiili kayıp veya zararın veya tacirin kasıt veya ihmalinin ispatlanmasına gerek olmaksızın.

Üye devletler, ayrıca, ilk alt fıkrada atıf yapılan, hızlandırılmış bir usulle alınması gereken tedbir (*vasıta*) hakkında geçici etki ile (geçici) veya kalıcı etki ile (kalıcı), iki tercihten birinin seçimine karar vermenin üye devletin yetkisinde olduğunu bilerek, hüküm tesis ederler.

Bundan başka (*ayrıca*), üye devletler, kesin (*son*) bir kararla durdurulması emredilmiş haksız ticari uygulamaların devam eden etkilerini ortadan kaldırmak amacıyla, mahkemeleri veya idari otoriteleri yetkilendirerek onlara güç verebilir (*ihsan edebilir*) :

(a) o kararın tam olarak veya bir parçasının, ve uygun olduğunu düşündükleri bir şekilde, yayımlanmasını sağlamak;

(b) Ek olarak, düzeltici bir beyanatın yayımlanmasını sağlamak konularında.

3. 1. Fıkrada atıf yapılan idari otoriteler;

(a) tarafsızlıkları konusunda şüpheye yer vermeyecek şekilde oluşturulmalıdırlar,

(b) etkili şekilde kararlarının yerine getirilmesini izlemek ve zorlamak için, şikayetler konusunda karar verdiklerinde, uygun güçlere sahip olmalıdırlar,

(c) normal olarak, kararları için gerekçeler vermelidirler.

Fıkra 2' de atıf yapılan güçler, münhasıran idari otorite tarafından kullanıldığında, kararlarının gerekçeleri her zaman verilir. Bundan başka, bu durumda, usuller için hüküm getirilir, idari otorite tarafından bu güçlerin uygunsuz veya mantıksız kullanımı veya söz konusu güçlerin kullanımında uygunsuz veya mantıksız başarısızlık, yargısal denetime konu olabilir.

Madde 12 : Mahkemeler ve idari otoriteler: iddiaların ispatlanması

Üye devletler, mahkemeleri veya idari otoriteleri madde 11' de bulunan özel (*sivil*) veya kamuya ait (*idari*) usullerde yetkilendirerek onlara güç verir (*ihsan eder*):

(a) eğer, tacirin ve muamelelerin diğer tarafının haklı yararını hesaba katarak, belli olayın şartlarına uygun olarak böyle bir ihtiyaç belirirse, ticari uygulama ile ilgili olaylara dayanan (*fiili*) iddiaların doğruluğu konusunda delil sağlaması için taciri istemek;

(b) (a)'ya uygun olarak istenilen deliller sağlanmazsa veya mahkeme veya idari otorite tarafından yetersiz sayılırsa, olaylara dayanan iddiaları aslından farklı (*hatalı, yanlış*) saymak (*farzetmek*) konusunda.

Madde 13 : Cezalar

Üye devletler, bu direktifin uygulamasına ilişkin kabul edilen ulusal hükümlerin ihlaline ilişkin cezalar emrederler ve bunların uygulandığından emin olmak için gerekli tüm tedbirleri alırlar.

Bu cezalar, etkili, orantılı ve vazgeçilmez olmalıdır.

Madde 14 : 84/450/EEC Yönergesindeki Değişiklikler

84/450/EEC yönergesi bu vesile ile aşağıdaki gibi değiştirilmiştir:

1) Madde 1, aşağıdaki ile yer değiştirilir:

' Madde 1

Bu direktifin amacı, tacirleri aldatıcı reklama ve bundan dolayı haksız sonuçlara karşı korumak ve karşılaştırmalı reklamın hangi durumlarda yasaklandığını emretmektir';

2) 2.Maddede:

Üçüncü bend aşağıdakiyle yer değiştirir:

'3. "tacir, ticareti, zanaatı, işi veya uzmanlığı ile ilgili amaçlar için hareket eden herhangi gerçek veya tüzel kişi ve tacirin adına veya hesabına hareket eden herhangi biridir' ,

– aşağıdaki bend eklenir:

'4. "kanun sahibi", bir davranış modelinin düzenlenmesinden ve gözden geçirilmesinden

sorumlu olan ve/veya yasayla bağlı olmayı üstlenenlerin yasayla uyumunu izleyen, bir tacir veya bir grup taciri içine alan, herhangi varlıktır (*şeydir*)' ;

3) Madde 3a aşağıdakiyle yer değiştirir:

'Madde 3a

1. Aşağıdaki durumlarla karşılaşıldığında, karşılaştırmalı reklama, karşılaştırma söz

konusu olduğunda, izin verilir:

(a) Bu direktifin madde 2 (2), 3 ve 7 (1) veya Avrupa Parlamentosunun ve Konseyin, 11

Mayıs 2005 tarihli, iç pazarda işletme tüketici ilişkilerine dair haksız ticari uygulamalar hakkında 2005/29/EC yönergesinin 6. ve 7. maddesi anlamında aldatıcı değilse;

(b) Aynı ihtiyaçları karşılayan veya aynı amaç için tasarlanmış eşya (*mal*) ve hizmetleri karşılaştırıyorsa;

(c) o eşya (*mal*) ve hizmetlerin, önemli, ilgili, gerçekliği ispat edilebilir ve temsili, (fiyatı da içerebilir) bir veya daha fazla özelliğini objektif bir şekilde karşılaştırıyorsa;

(d) ticari markaları, ticari isimleri, diğer ayırt edici markaları, eşyaları (*malları*), hizmetleri, aktiviteleri, veya bir rakibin şartlarını kötülemiyor veya bunlara iftira etmiyorsa (*leke sürmüyorsa*) ;

(e) kaynak ismi olan ürünler için, her bir durumda aynı isimdeki (*unvanda-ki*) ürünler arasında bağlantı kuruyorsa;

(f) bir rakibin ticari markası, ticari ismi veya diğer ayırıcı markaları veya rekabet eden ürünlerin kaynak isminin şöhretinin haksız avantajlarını kullanmıyorsa;

(g) korunan bir ticari marka veya ticari ismi taşıyan eşya (*mal*) veya hizmetlerin taklit veya kopyaları şeklinde eşya (*mal*) veya hizmetler sunmuyorsa;

(h) tacirler arasında reklam yapan ve rakibi arasında veya reklam yapanın ticari markaları, ticari isimleri, diğer ayırt edici markaları, eşyaları (*malları*) veya hizmetleri ile rakibinkiler arasında, karışıklık yaratmıyorsa.

4) Madde 4 (1) aşağıdakiyle yer değiştirir:

'1. Üye devletler, tacirlerin ve rakiplerin yararına olarak, karşılaştırmalı reklamlarla ilgili

hükümlerin uyumunu sağlamak amacıyla, aldatıcı reklamlarla mücadele için uygun ve etkili vasıtanın (*aracın*) varolduğunu garanti ederler. Bu vasıta, şu şekilde hukuki hükümler içerebilir; aldatıcı reklamlarla mücadelede veya karşılaştırmalı reklamın düzenlenmesinde haklı bir yararı olan, ulusal hukuk tarafından yetkilendirilmiş kişi veya kuruluşlar

(a) bu tür reklamlara karşı dava açabilirler;

veya

(b) bu reklamları, şikayetler hakkında karar verme veya uygun hukuki usullerin oluşturulmasında yetkili bir idari otoritenin önüne getirebilirler.

Bu imkanlardan hangisinin uygulanacağına ve mahkemelerin ve idari otoritelerin madde 5'te atıf yapılanlar da dahil olmak üzere, şikayetlerle ilgilenmek üzere oluşturulmuş diğer imkana (*vasıtaya, araca*) ilk başvuruyu sağlama konusunda yetkilendirilip yetkilendirilemeyeceğine karar vermek üye devletin yetkisindedir (*inisiyatifindedir*).

(a) bu hukuki imkanların, aynı ekonomik sektörden belli sayıda tacire ayrı ayrı mı veya beraber mi yöneltileceğine

ve

(b) ilgili yasa hukuki ihtiyaçlarla uyumsuzluğu artırıyorsa, bu hukuki imkanların bir kanun sahibine yöneltilip yöneltilemeyeceğine karar vermek yetkisi üye devlettedir.

5) Madde 7 (1) , aşağıdakiyle yer değiştirir:

'1. Bu direktif, tacirler ve rakipler için, daha geniş korumayı garanti etmek amacıyla, aldatıcı reklamlarla ilgili, üye devletlerin hükümler bulundurmalarına ve kabul etmelerine engel oluşturmaz.'

Madde 15 : 97/7/EC ve 2002/65/EC Yönergesindeki Değişiklikler

1. 97/7/EC yönergesindeki madde 9, aşağıdakiyle yer değiştirir:

'Madde 9

Süredurum (Ataletli) satış

Avrupa Parlamentosunun ve Konseyin, 11 Mayıs 2005 tarihli, iç pazarda işletme tüketici ilişkilerine dair haksız ticari uygulamalar hakkında 2005/29 EC yönergesinde süredurum satış yasaklandığı için, üye devletler, istenilmemiş techiz durumlarında, cevabın yokluğu rızayı oluşturmadığında, ifa hükümlerinden tüketicileri muaf tutmak için gerekli önlemi alırlar.

2.2002/65/EC yönergesindeki madde 9, aşağıdakiyle yer değiştirir:

'Madde 9

Avrupa Parlamentosunun ve Konseyin, 11 Mayıs 2005 tarihli, iç pazarda işletme tüketici ilişkilerine dair haksız ticari uygulamalar hakkında 2005/29/EC yönergesinde süredurum satış yasaklandığı için, ve üye devletlerin mesafe sözleşmelerinin zımni yenilenmesi ile ilgili yasal düzenlemelerini, bu kuralların zımni yenilemeye izin verdiği durumlarda, ihlal etmeksizin, üye devletler, istenilmemiş malzeme (*erzak*) olayında, cevabın yokluğu rızayı oluşturmadığında, tüketicileri herhangi yükümlülükten muaf tutmak için gerekli önlemi alırlar.

Madde 16 : 98/27/EC Yönergesi ve 2006/2004 numaralı tüzükteki (EC) Değişiklikler

1. 98/27 /EC yönergesine ekte, 1. nokta aşağıdakiyle değiştirilir:

'1. Avrupa Parlamentosunun ve Konseyin, 11 Mayıs 2005 tarihli, iç pazarda işletme tüketici ilişkilerine dair haksız ticari uygulamalar hakkında 2005/29/EC yönergesi (OJL 149, 11.06.2005, s.22).'

2.2006/2004 numaralı, 27 Ekim 2004 tarihli, Avrupa Parlamentosunun ve Konseyinin, tüketicinin korunması hukukunun uygulanmasından sorumlu ulusal otoriteler arasında işbirliği ile ilgili tüzüğün ekine (Tüketicinin korunmasında işbirliği ile ilgili tüzük) aşağıdaki nokta eklenir:

'16. Avrupa Parlamentosunun ve Konseyin, 11 Mayıs 2005 tarihli, iç pazarda işletme tüketici ilişkilerine dair haksız ticari uygulamalar hakkında, 2005/29/EC yönergesi (OJL 149, 11.06.2005, s.22).'

Madde 17 : Bilgilendirme

'Üye devletler, bu direktifi erteleyen ulusal hukuk hakkında tüketicileri bilgilendirmek için uygun tedbirleri alırlar, uygun olduğunda, tacirleri ve kanun koyucuları davranış modelleri hakkında tüketicileri bilgilendirmeleri için cesaretlendirirler (*teşvik ederler*).

Madde 18 : Yeniden Gözden Geçirme

1. 12 Haziran 2011 'e kadar,

Komisyon, Avrupa Parlamentosuna ve Konseye bu yönergenin özellikle de madde 3 (9) ve 4 ve Ek I'in uygulanması ile ilgili, tüketicinin korunmasıyla ilgili

topluluk hukukunun uyumlulaştırılması ve sadeleştirilmesi kapsamında ve madde 3 (5) ile ilgili olarak, tüketici korumasının uygun seviyelerinin muhafaza edildiğini garanti etmek için topluluk nezdinde gereken önlemler hakkında geniş (*etraflı*) bir rapor verecektir. Eğer gerekirse, bu rapor, bu yönergeyi veya Topluluk hukukunun diğer ilgili bölümlerini gözden geçiren bir teklifle beraber gönderilebilir.

2. Avrupa Parlamentosu ve Konsey, Anlaşmayla uyumlu olarak, 1. fıkra kapsamında arzedilen teklifin komisyon tarafından sunulmasından itibaren 2 yıl içinde, harekete geçmeye çalışır

Madde 19 : Yer Değiştirme

Üye devletler, 12 Haziran 2007'ye kadar, bu yönergeyle uyumu sağlamak için gerekli kanunları, tüzükleri ve idari hükümleri kabul edecek ve yayınlayacaklar. Bu nedenle komisyonu derhal bilgilendirecekler ve sonraki değişiklikler konusunda da gecikmeksizin komisyonu bilgilendirecekler.

Söz konusu tedbirleri, 12 Aralık 2007'ye kadar uygulayacaklardır. Üye devletler, o tedbirleri kabul ettiği zaman, onlar bu yönergeye bir atıf içerecek veya resmi yayımları böyle bir atıf eşliğinde olacaktır. Böyle bir atıfın nasıl yapılacağına üye devletler karar verecektir.

Madde 20 : Yürürlük

Bu yönerge, Avrupa Topluluğu Resmi Gazetesinde yayımını izleyen günde yürürlüğe girer.

Madde 21 : Muhataplar

Bu yönerge, üye devletlere hitap eder.

Strasbourg, 11 Mayıs 2005.

Avrupa Parlamentosu adına
Başkan
J.P. BORRELL FONTELLES

Konsey adına Başkan
Başkan
N. SCHMIT

